

Strip- en omkatfabrieken

Een fenomeenstudie als basis voor inzicht, awareness en aanpak (2022)

J. Wolsink, H. Ferwerda

Politiekunde 119

Thema: 1.1 Georganiseerde criminaliteit

Doelstelling

Het doel van het verkennend onderzoek is om inzicht te bieden in de wereld van de voertuigcriminaliteit.

Onderzoeksvragen:

Hoe zit het fenomeen strip- en omkatfabrieken in elkaar als het gaat om werkwijze, dadergroepen, opbrengsten, maatschappelijke schade (ondermijnende effecten), impact voor slachtoffers en raakvlakken met andere vormen van ernstige criminaliteit en wat betekent voorgaande voor strategieën van aanpak?

Methoden van onderzoek

- Literatuuronderzoek
- Open bronnen onderzoek
- Reconstructie opsporingsonderzoeken
- Interviews met slachtoffers
- (Groep-) interviews met professionals
- Bezoeken als 'mystery guest'

Samenvatting

Een gestolen auto is nauwelijks een vermelding in het nieuws waard. Ook voor politie en Justitie is voertuigcriminaliteit al jaren geen prioriteit. Aangiftes van voertuigcriminaliteit worden opgenomen, onderzoek wordt er zelden gedaan. De rapportage 'Strip en omkatfabrieken' van Bureau Beke maakt duidelijk dat voertuigcriminaliteit een goed georganiseerde internationaal opererende en ondermijnende vorm van zware en georganiseerde criminaliteit is.

Het doel van het verkennend onderzoek is om inzicht te bieden in de wereld van de voertuigcriminaliteit. De focus ligt op de strip- en omkatfabrieken: de plekken waar de gestolen auto's een nieuwe identiteit krijgen, of veranderen in een verzameling losse onderdelen die verhandeld worden op een internationale markt. Om dit fenomeen in beeld te krijgen heeft Bureau Beke gebruik gemaakt van literatuuronderzoek, case studies, media-analyse en participerende observatie.

Resultaten

Uit de rapportage komt het beeld naar voren van een uitstekend georganiseerde vorm van criminaliteit. Auto's worden op bestelling gestolen, onderdelen worden samengebracht in criminele groothandels. De producten worden door heel Europa afgezet. Bij de afzet van producten vermengen boven en onderwereld: vaak wordt bij de afzet gebruikt gemaakt van bestaande ondernemingen. Niet alle auto's worden gebruikt voor de handel: er worden ook auto's gestolen waarmee andere onderdelen van de criminaliteit worden gefaciliteerd. Gestolen auto's duiken op bij ram- en plofkraken, maar ook bij liquidaties.

De strip- en omkatfabrieken zijn de spil binnen de criminele bedrijfsvoering. Ze komen soms bij toeval in beeld bij de politie bij een controle of door een tip. Als zo'n fabriek wordt aangetroffen zijn politie en justitie vaak zoekende: er is weinig kennis op dit terrein, die kennis is bovendien niet georganiseerd en wordt ook niet gecoördineerd.

Er waren verschillende publiek private samenwerkingen die politie en Justitie ondersteunden. Tot 2018 was dat de Stichting Aanpak Voertuigcriminaliteit, waarin informatie en kennis werd gebundeld. Tot in 2021 was er kennis op afroep beschikbaar van de SBV (Stichting Bestrijding Voertuigcriminaliteit), die ook op de PD bijstand verleende door de aangetroffen goederen in beslag te nemen, te beschrijven en te bewaren. Dit was een cruciaal onderdeel van onderzoeken, die de kans op succesvolle opsporing en vervolging aanmerkelijk verhoogde. Maar de SBV is gestopt met deze rol, waardoor de voertuigcriminaliteit volgens de onderzoekers nog meer vrij spel krijgt. In hun conclusies wordt gesproken over een 'noodkreet'.